

Załącznik 1 Uwagi Konfederacji Lewiatan do projektu *Polityki energetycznej Polski do 2040 r. v.1.2*

	Zgłaszający uwagę (nazwa instytucji, organizacji lub imię i nazwisko)	Część, której dotyczy uwaga (proszę wskazać nr kierunku PEP2040 lub wpisać Uwagi ogólne / Inne)	Szczegółowe zagadnienie, którego dotyczy uwaga	Treść uwagi lub proponowany zapis
1.	KONFEDERACJA LEWIATAN			<p>Przedstawiony do konsultacji projekt <i>Polityki energetycznej Polski do 2040 r. v.1.2</i> (PEP2040) jest dokumentem mającym głównie znaczenie polityczne, stanowiącym zwartą całość pokazującą współzależności poszczególnych kierunków rozwoju sektora energii. Tworzy on także, oczekiwaną od dawna, podstawę dyskusji o przyszłości sektora energetycznego w Polsce. Wykorzystując tę możliwość przedstawiamy następujące uwagi ogólne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeżeli spojrzymy na zmiany, które mają miejsce na światowych rynkach energetycznych, w tym rynku europejskim i na tym na czym już dziś skupiają się działania innych krajów, to wydać wyraźnie przesuwanie się wagi z wytwarzania wielkoskalowego i sieci przesyłowych na wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła w rozproszonych, małych jednostkach, na generacji własnej przez odbiorców oraz na rozwoju sieci dystrybucyjnych. Przedstawiony projekt rozmija się z tymi trendami.

				<ul style="list-style-type: none"> • Dokument nie zawiera projektu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i choćby szacunkowej oceny kosztów implementacji, czy przewidywanych źródeł finansowania programu. Od możliwości pozyskania środków finansowych (banki, środki własne przedsiębiorstw energetycznych, gwarancje rządowe, budżet Państwa, inwestycje obce, fundusze europejskie, inne), od wypracowania rządowej koncepcji finansowania zadań zawartych w PEP2040 zależy, czy przedstawione plany rozwoju nabiorą realnych kształtów i będą mieć szanse zrealizowania. • Wnioski z analiz prognostycznych dla sektora energetycznego (załącznik nr 1 do Polityki energetycznej Polski do 2040 roku) dotyczą tylko sektora wytwarzania energii elektrycznej. Dla pełnego obrazu polityki energetycznej oraz oceny skutków jej realizacji potrzebne są podobne analizy pozostałych obszarów sektora energetycznego: przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, gazu i paliw płynnych oraz obrotu energią elektryczną, gazem i paliwami płynnymi. Bez tych analiz odnosi się wrażenie, że najważniejszym sektorem realizującym podstawowe cele polityki energetycznej Państwa jest sektor wytwarzania (i to wytwarzania w dużych jednostkach konwencjonalnych niezależnie od paliwa którymi te jednostki mają być zasilane), a pozostałe sektory są jedynie koniecznym dodatkiem. • W dokumencie po stronie odbiorców zwrócono przede wszystkim uwagę na odbiorców przemysłowych i gospodarstwa domowe oraz na wpływ planowanych działań właśnie na te grupy odbiorców. Dziwi
--	--	--	--	--

LEWIATAN

				<p>bardzo pominięcie w dokumencie takich grup odbiorców jak rolnictwo czy usługi. W szczególności ten drugi sektor gospodarki powinien być uwzględniony w jakichkolwiek analizach z uwagi na jego dzisiejszy udział w kreowaniu PKB oraz prognozowany przez wielu analityków wzrost tego udziału w najbliższych kilkunastu/kilkudziesięciu latach.</p> <ul style="list-style-type: none"> • W projekcie jest także niedostatecznie uwzględniona, a w wielu obszarach wręcz pominięta, kwestia efektywności energetycznej budynków. Nie zostało przewidziane odejście od stosowania paliw kopalnych w budynkach do roku 2050, zgodnie ze znowelizowaną dyrektywą o efektywności energetycznej budynków EPBD, oraz dodatkowo z uwagi na coraz trudniejszą dostępność węgla w Polsce. Praktycznie pominięta jest kwestia wymogu udziału OZE w systemach grzewczych nowych i istniejących budynkach jednorodzinnych oraz wielorodzinnych. • W wielu punktach dokumentu wspomina się o tym, że rynki energii, gazu czy paliw wymagają regulacji. Jest to jak najbardziej zasadne, ale z drugiej strony nie podkreśla się tego, że ta regulacja powinna być ograniczona do niezbędnego minimum. Zbyt duża regulacja działalności podmiotów w dłuższej perspektywie może wypaczyć ideę rynku jako takiego. I doprowadzić ostatecznie do przywrócenia monopolu czy oligopolu. Wydaje się, że dokument skupia się przede wszystkim na tworzeniu właśnie takich regulacji i to we wszystkich sektorach, a nie mówi za wiele o tym, jak ułatwiać działania czy
--	--	--	--	---

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel.(+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

				<p>zachowania rynkowe. Nie wspomina się w nim, że im więcej konkurencji na rynku, im więcej jego uczestników i produktów przez nich oferowanych, tym ten rynek jest bardziej efektywny, gospodarka się rozwija, odbiorcy mają różne możliwości wyboru, a regulacje służą głównie temu, żeby nie dochodziło na nim do wykorzystywania jakiegokolwiek przewagi czy prowadzenia działań nieetycznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekt rozmija się także z bliskimi i wieloletnimi celami Polityki klimatycznej UE. Nie ustosunkowuje się do sytuacji nie osiągnięcia przez Polskę celu OZE na 2020 rok. Okoliczność ta powinna być odzwierciedlona w dokumencie i powinny być wskazane działania szczegółowe, które pomogą w mitygacji skutków braku realizacji celu 2020 i nakreślające jasną ścieżkę osiągnięcia celu 2030 roku. • Dokument bazuje na/nawiązuje do danych za rok 2016 i lata wcześniejsze, a więc nie na najbardziej aktualnych, na których powinien opierać się na roku 2017.
2.	KONFEDERACJA LEWIATAN	Kierunek 1. Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych	Str. 12 Działania	<p>W tabeli „Działania” nie są podane żadne terminy zapewnienia możliwości pokrycia zapotrzebowania na węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową, gaz i biomasę.</p> <p>Tabela wymaga naszym zdaniem uzupełnienia.</p>

3.	KONFEDERACJA LEWIATAN	Kierunek 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej wstęp	Str. 13 „... Dla kształtowania cen energii elektrycznej, wpływającej na konkurencyjność całej gospodarki narodowej kluczowe znaczenie ma wybór paliwa i technologii (w tym związane koszty dodatkowe, np. zakup uprawnień do emisji CO ₂) oraz niskie straty przesyłu i pewność dostaw.	Proponujemy rozszerzenie zapisu o straty w sieciach dystrybucyjnych: „... Dla kształtowania cen energii elektrycznej, wpływającej na konkurencyjność całej gospodarki narodowej kluczowe znaczenie ma wybór paliwa i technologii (w tym związane koszty dodatkowe, np. zakup uprawnień do emisji CO ₂) oraz niskie straty przesyłu i <u>dystrybucji oraz pewność dostaw.</u> ”
4.	KONFEDERACJA LEWIATAN	Kierunek 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej A. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej energii elektrycznej	Str. 14	Polska będzie dążyć do zapewnienia możliwości pokrycia zapotrzebowania na moc własnymi surowcami i źródłami, <u>z uwzględnieniem możliwości wymiany transgranicznej.</u> Jak treść tego punktu ma się do dążeń KE odnośnie zwiększania połączeń transgranicznych i zapewnienia odpowiedniego udziału tych połączeń w zapotrzebowaniu na moc w poszczególnych krajach członkowskich? Wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną zostanie pokryty przez źródła inne niż konwencjonalne elektrownie węglowe.

				Czytając literalnie ten zapis można odnieść wrażenie, że tylko rosnąca wartość zapotrzebowania ma być pokrywana z innych źródeł, a jego podstawa (czyli np. zużycie z roku bazowego którym może być rok 2018 czy 2019) ma nadal pochodzić z elektrowni węglowych. Czy takie podejście jest spójne z pozostałą treścią Dokumentu i doprowadzi do faktycznej zmiany miksu energetycznego w sytuacji np. stagnacji gospodarki czy wręcz okresu spadku PKB i zużycia energii elektrycznej?
5.	KONFEDERACJA LEWIATAN	Kierunek 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej A. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej energii elektrycznej	Str. 15 9. Rola odnawialnych źródeł energii w bilansie elektroenergetycznym	W celu zapewnienia odpowiedniej roli odnawialnych źródeł energii w bilansie elektroenergetycznym, konieczne jest skorelowanie rozwoju OZE z wymaganym rozwojem sieci elektroenergetycznej. Dlatego proponujemy dodanie do pkt 9 lit e. w brzmieniu: „e. Promocja technologii wytwarzania energii elektrycznej w generacji rozproszonej będzie miała kluczowe znaczenie dla zmiany struktury systemu elektroenergetycznego oraz dla zapewnienia jego racjonalnego rozwoju”.
6.	KONFEDERACJA LEWIATAN	Kierunek 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej	Str. 15 6. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń z sektora elektroenergetycznego	Dlaczego w tym miejscu ale również praktycznie w całym dokumencie nie ma mowy o źródłach wytwórczych gazowych czy węglowych ale o mniejszej mocy, większej sprawności i elastyczności, które są w stanie lepiej odpowiedzieć na rzeczywiste potrzeby systemu, takie jak funkcjonowanie źródeł OZE w systemie, większa rola prosumentów, itp.?

		A. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej energii elektrycznej		
7.	KONFEDERACJA LEWIATAN	Kierunek 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej Rozbudowa infrastruktury wytwórczej energii elektrycznej	Str. 16 Działania	W tabeli „Działania” nie są podane wszystkie terminy dotyczące działań związanych z rozbudową infrastruktury wytwórczej energii elektrycznej. Tabela wymaga naszym zdaniem uzupełnienia.
8.	KONFEDERACJA LEWIATAN	Kierunek 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej B) Rozbudowa elektroenergetycznej infrastruktury sieciowej	Str. 17	Dokument powinien uwzględnić skutki jakie dla całego sektora przesyłowego i dystrybucyjnego może mieć opublikowana Ustawa z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2538), która przy zamrożeniu cen na poziomie roku 2018 może oznaczać dla OSP i OSD brak środków niezbędnych z punktu widzenia ich potrzeb inwestycyjnych rzutujących zarówno na bezpieczeństwo dostaw, ich pożądaną jakość czy możliwości przyłączenia nowych odbiorców. Jest to przykład regulacji, która nie powinna mieć miejsca w sektorze. Zamiast bowiem prowadzić do jego rozwoju, powoduje jego stagnację.

				<p>Trudno wytłumaczyć takie działanie wobec rosnących obowiązków, celów, oczekiwań.</p> <p>W Dokumencie wprost powinno być wskazane, że istniejące lub planowane regulacje będą wspierać działania przedsiębiorstw dystrybucyjnych i przesyłowych, tak aby umożliwić im realizację wszystkich zadań.</p> <p>Dodatkowo należy naszym zdaniem wyraźnie podkreślić, że koszty (operacyjne i inwestycyjne) ponoszone przez te przedsiębiorstwa będą uznane jako koszty uzasadnione i zostaną poniesione przez wszystkich / wybrane grupy odbiorców w wyższych stawkach taryfowych, gdyż są ponoszone właśnie na ich rzecz.</p>
9.	KONFEDERACJA LEWIATAN	<p>Kierunek 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej</p> <p>B) Rozbudowa elektroenergetycznej infrastruktury sieciowej</p>	Str. 18 rozwój w dystrybucji energii elektrycznej	<p>Ze względu na znaczenie i wielkość sektora dystrybucji energii elektrycznej, proponujemy modyfikację opisu dot. rozwój w dystrybucji energii elektrycznej poprzez dodanie informacji o sieci OSDe (podobnie jak wcześniej do OSPe), potrzebie korelacji wskaźników jakości z celami wskazanymi w regulacji jakościowej i zamierzeniami inwestycyjnymi, które wymagają zmian w prawie ułatwiających realizację inwestycji.</p> <p>Proponujemy następujący punkt dot. rozwoju w dystrybucji energii elektrycznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> „W dalszej kolejności pewność dostaw energii elektrycznej do odbiorców końcowych zależy od sprawnej i bezpiecznej dystrybucji. Sieć dystrybucyjną tworzy ponad 500 tys. km linii WN, SN i nN oraz

				<p>prawie 260 tys. stacji elektroenergetycznych. Kluczową dla rozwoju gospodarczego poszczególnych regionów państwa (zasilanie przemysłu, wyprowadzenie mocy z dużych źródeł odnawialnych) jest sieć 110 kV, która stanowi zarówno podstawę dla zapewnienia bezpieczeństwa pracy systemu dystrybucyjnego oraz jest siecią koordynowaną z siecią przesyłową. Największy wpływ na niezawodność dostaw energii dla odbiorców końcowych mają zdarzenia w sieci SN, która jest w 74% napowietrzna. Tutaj działania OSDe powinny być skoncentrowane przede wszystkim na wymianie linii SN z przewodami gołymi na linie kablowe lub linie izolowane, modernizacji najbardziej awaryjnych odcinków sieci, skracaniu ciągów SN poprzez budowę nowych stacji WN/SN, automatyzacji i monitorowanie sieci SN.</p> <p>Dla zapewnienia najwyższej jakości świadczonych usług związanych z dostawą energii elektrycznej zrealizowane zostaną następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wskaźniki jakości świadczonych usług związanych z dostawą energii elektrycznej jak np. czas i częstość trwania przerw w dostawach energii (SAIDI, SAIFI) oraz wskaźnik realizacji umów przyłączeniowych, powinny osiągnąć cele wskazane w regulacji jakościowej. Skróceniu powinien ulec czas przekazywania danych pomiarowo-rozliczeniowych. Dla skuteczniejszej oceny jakości pracy sieci konieczne jest właściwe określenie definicji wskaźników SAIDI, SAIFI, gdyż coraz częstsze występowanie
--	--	--	--	---

LEWIATAN

				<p>anomalii pogodowych zakłóca ich poziom, niezależne od wysiłków OSDe. Podobnie jak na terenach zurbanizowanych również uszkodzeń mechanicznych niezależnych od OSDe.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osiągnięcie celów w zakresie regulacji jakościowej jest ściśle powiązane ze środkami, jakie w kolejnym roku OSDe może przeznaczyć na inwestycje. Znaczna część infrastruktury dystrybucyjnej ma powyżej 25 lat, a w wielu przypadkach przekracza nawet 40 lat. Z tego powodu OSDe winny mieć możliwość odtwarzania sieci, w stopniu zapewniającym właściwą eksploatację sieci oraz umożliwiającym wdrażanie postępu technicznego i poprawę pracy sieci, przy uwzględnieniu efektywnego wykorzystania majątku. • Dla osiągnięcia większej niezawodności pracy sieci konieczne jest sukcesywne skablowanie sieci średniego napięcia (SN), które jest silnie skorelowane z SAIDI i SAIFI. Udział linii kablowych w liniach SN w Polsce (w 2017 r. ok. 26%) jest jednym z najniższych w Europie. Ponad 41 tys. km linii napowietrznych SN znajduje się na terenach leśnych i zadrzewionych, gdzie skablowanie ma szczególne znaczenie dla ograniczenia przyczyn i skutków awarii. Ponadto za priorytet uznaje się również wyposażenie linii średniego napięcia w systemy zdalnego sterowania. W tym celu w 2019 r. opracowany zostanie Krajowy plan automatyzacji sieci elektroenergetycznej oraz zmiany struktury sieci z technologii linii napowietrznych na kablowe, opracowany w horyzoncie do roku 2040 r.
--	--	--	--	--

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

				<ul style="list-style-type: none"> • Dla osiągnięcia większej niezawodności pracy sieci na terenach zurbanizowanych konieczne jest również sukcesywne skablowanie sieci wysokiego napięcia (WN), które jest również silnie skorelowane z SAIDI i SAIFI. • Budowa i przebudowa linii niskich napięć (nN,) powinna odbywać się przy użyciu przewodów izolowanych lub kabli elektroenergetycznych. • Celem skutecznej realizacji zadań inwestycyjnych o strukturze liniowej w sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej konieczne jest wprowadzenie regulacji prawnych ułatwiających pozyskanie praw do dysponowania nieruchomością na cele budowlane dla infrastruktury elektroenergetycznej.”
10.	KONFEDERACJA LEWIATAN	<p>Kierunek 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej</p> <p>Pkt. B Rozbudowa elektroenergetycznej infrastruktury sieciowej</p>	<p>Str. 18</p> <p>rozwój w dystrybucji energii elektrycznej</p> <p>„...- Do 2025 r. wskaźniki jakości dostaw energii tj. czas i częstość trwania przerw w dostawach (SAIDI,SAIFI) powinny osiągnąć poziom średniej w UE...”</p>	<p>Podane informacje dotyczące wskaźników jakości świadczonych usług związanych z dostawą energii elektrycznej jak np. czas i częstość trwania przerw w dostawach energii (SAIDI, SAIFI) oraz wskaźnik realizacji umów przyłączeniowych nie odpowiadają najbardziej aktualnemu dokumentowi Prezesa URE dotyczącemu regulacji jakościowej i wyraźnie odstają od dotychczasowych ustaleń między Regulatorem a OSDe.</p> <p>Warunki pogodowe mają mniejszy wpływ na SAIDI i SAIFI na terenach zurbanizowanych niż uszkodzenia mechaniczne np. zerwanie sieci przez koparki, itp. Porównywanie wskaźników SAIDI i SAIFI w całej Europie do wskaźników w Polsce nie jest miarodajne ze względu na różnice w metodologii ich liczenia (w niektórych krajach przerwy związane z</p>

				<p>uszkodzeniami mechanicznymi sieci nie są wliczane w SAIDI i SAIFI). Definicja wskaźników SAIDI i SAIFI powinna określać nie tylko występowania anomalii pogodowych ale również uszkodzeń mechanicznych niezależnych od OSDe.</p> <p>Warunku dotyczące terminów realizacji umów przyłączeniowych również są inne. Powinno być 18 miesięcy a nie 6 miesięcy. Żaden OSDe nie jest w stanie zagwarantować, że zrealizuje umowę przyłączeniową w ciągu 6 miesięcy.</p>
11.	KONFEDERACJA LEWIATAN	<p>Kierunek 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej</p> <p>Działania:</p>	<p>Str. 20</p> <p>Działanie 2B.3</p>	<p>Proponuje się wykreślenie obecnych celów i zastąpienie ich nowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2020 – określenie właściwej definicji wskaźników SAIDI i SAIFI; - 2025 – osiągnięcie celów wskazanych w regulacji jakościowej dla wskaźników SAIDI i SAIFI oraz poziomu realizacji umów przyłączeniowych.
12.	KONFEDERACJA LEWIATAN	<p>KIERUNEK 4. Rozwój rynków energii</p> <p>A) Rozwój rynku energii elektrycznej</p>	<p>Str. 27</p> <p>„...Rynek energii elektrycznej rozpatrujemy z dwóch punktów widzenia – podmiotów sektora energetycznego oraz pozycji konsumenta”</p>	<p>Jeżeli celem ma być „w pełni konkurencyjny rynek energii elektrycznej, gazu ziemnego oraz paliw ciekłych” to w tym miejscu (jak i w całym Dokumencie) zdecydowanie brak jest propozycji działań które mają do tej konkurencji doprowadzić czy jej sprzyjać lub wspierać.</p> <p>Jeżeli chcemy więcej konkurencji na rynku, to należy określić jak zamierzamy przyciągnąć więcej jego uczestników lub nie dopuścić do sytuacji ich odwrotu z rynku i zaprzestania działalności, co ma miejsce już dziś zarówno na rynku gazu ziemnego jak również energii elektrycznej, jak</p>

				<p>należy ich zachęcić do zwiększenia oferty produktowej, tak aby ten rynek stał się bardziej efektywny, gospodarka się rozwijała, a odbiorcy mieli różne możliwości wyboru produktów czy usług, z uwzględnieniem oczywiście właściwych regulacji służących głównie temu, żeby nie dochodziło na nim do wykorzystywania jakiegokolwiek / czyjejkolwiek przewagi czy prowadzenia działań nieetycznych.</p> <p>Rynek energii elektrycznej, to nie tylko podmioty sektora energetycznego i konsumenci, ale również inni odbiorcy energii elektrycznej, którzy również powinni być uwzględnieni w opisie PEP2040, na co wskazujemy w uwagach ogólnych do dokumentu.</p> <p>Proponowane działania obejmują m.in. instalację liczników inteligentnych u 80% gospodarstw domowych do 2026 r. Postulujemy wprowadzenie uzupełniających zapisów stwierdzających, że wszelkie koszty (operacyjne i inwestycyjne) ponoszone przez właściwe przedsiębiorstwa w celu realizacji tego typu działań będą uznane za koszty uzasadnione i zostaną nimi obciążeni wszyscy / wybrane grupy odbiorców poprzez wyższe stawki taryfowe odpowiednio do nakładów ponoszonych na ich rzecz.</p>
13.	KONFEDERACJA LEWIATAN	KIERUNEK 4. Rozwój rynków energii	<p>Str. 27</p> <p>brak punktu „liberalizacja rynku energii elektrycznej”</p>	<p>Proponujemy zamieszczenie w PEP2040 dodatkowego punktu „liberalizacja rynku energii elektrycznej” z opisem działań już podjętych i planowanych do podjęcia w tym obszarze w perspektywie najbliższych lat (analogicznie jak w przypadku rynku gazu ziemnego).</p>

		A) Rozwój rynku energii elektrycznej		<p>Proponujemy zamieszczenie zapisu dot. terminu zniesienia obowiązku urzędowego zatwierdzania cen energii elektrycznej (obowiązku taryfowego) ostatniej grupy odbiorców, tj. gospodarstw domowych.</p> <p>Jest to o tyle zasadne, że takie działanie jest pożądane z punktu widzenia KE, która jest za całkowitym zniesieniem regulacji cen z pozostawieniem jej tam, gdzie wymagane jest to ze względu na ochronę odbiorców wrażliwych. Ale nawet w takich sytuacjach ceny regulowane nie powinny być zatwierdzane poniżej kosztów uzasadnionych.</p> <p>Chcemy podkreślić, że jedynie pełne uwolnienie cen dla wszystkich grup odbiorców (z uwzględnieniem interesu odbiorców wrażliwych, dotkniętych ubóstwem energetycznym) jest jednym z podstawowych filarów zdrowego, efektywnego i konkurencyjnego rynku energetycznego.</p>
14.	KONFEDERACJA LEWIATAN	<p>KIERUNEK 4. Rozwój rynków energii</p> <p>Rozwój rynku energii elektrycznej</p>	<p>Str. 28</p> <p>„...Ponadto wdrożony zostanie obowiązek zatwierdzania GUD przez URE, które aktualnie podlegają jedynie uzgodnieniu.”</p>	<p>Zaproponowany w PEP2040 obowiązek zatwierdzania GUD przez URE jest ingerencją w swobodę zawierania umów. Jest to umowa zawierana pomiędzy uczestnikami rynku, którzy mają pełną wiedzę i świadomość co do treści obowiązujących przepisów prawnych oraz otoczenia regulacyjnego w jakim działają.</p> <p>Dodatkowo wątpliwości może budzić sama propozycja czegoś, co już dziś ma miejsce: wszyscy sprzedawcy po to, aby sprzedawać energię do odbiorców muszą mieć zawarte Generalne Umowy Dystrybucyjne z OSD. Propozycja działania w tej treści właściwie nic nie zmienia z punktu</p>

		uporządkowanie generalnych umów dystrybucji		widzenia zasad funkcjonowania poszczególnych podmiotów na rynku detalicznym.
15.	KONFEDERACJA LEWIATAN	KIERUNEK 4. Rozwój rynków energii Rozwój rynku energii elektrycznej ochrona konkurencyjności przemysłu energochłonnego	Str. 28 „...uwzględnienie wpływu obciążeń poszczególnych mechanizmów rynkowych ... na funkcjonowanie przedsiębiorstw energochłonnnych przez odpowiednie zarządzanie ich kontrybucją w realizacji mechanizmów.”	Zaproponowana w PEP2040 ochrona konkurencyjności odbiorców energochłonnnych jak najbardziej jest zasadna. Należy naszym zdaniem dodać i podkreślić, że skutki tej ochrony zostaną poniesione przez pozostałych odbiorców tak, aby łączne koszty poszczególnych mechanizmów pozostały na niezmienionym poziomie. Dobrze by było wskazać jakie grupy odbiorców takie podejście w szczególności może dotknąć tak, aby już na etapie zatwierdzania PEP 2040 wiadomo było czego się spodziewać po poszczególnych propozycjach i w jakiej perspektywie czasowej. Ewentualnie, jeżeli te efekty mają być finansowane z innych źródeł a nie przez pozostałych odbiorców, należy również takie informacje do Dokumentu wprowadzić.
16.	KONFEDERACJA LEWIATAN	KIERUNEK 4. Rozwój rynków energii A) Rozwój rynku energii elektrycznej	Str. 29 „...Od lipca 2018 r. są stosowane limity ofert ani cen na rynku dnia następnego (RDN) i rynku dnia bieżącego (RDB), a od 2019 r. limity cen na	Zapis powinien brzmieć: „... Od lipca 2018 r. <u>nie</u> są stosowane limity ofert ani cen na rynku dnia następnego (RDN) i rynku dnia bieżącego (RDB), a od 2019 r. limity cen na rynku bilansującym (RB) będą ustalone na poziomie nie niższym niż określony dla rynku dnia bieżącego.”

		zmiany w zakresie handlu energią elektryczną	ryнку bilansującym (RB) będą ustalone na poziomie nie niższym niż określony dla rynku dnia bieżącego.	
17.	KONFEDERACJA LEWIATAN	KIERUNEK 4. Rozwój rynków energii A) Rozwój rynku energii elektrycznej Działania	Str.. 30 Punkt 4A.3 „- zatwierdzania GUD przez URE”	Proponujemy usunięcie zapisu – ingerencja w swobodę zawierania umów.
18.	KONFEDERACJA LEWIATAN	KIERUNEK 4. Rozwój rynków energii A) Rozwój rynku energii elektrycznej	Str. 27, 30	Brak w samym opisie (KIERUNEK 4) oraz w tabeli „Działania” zniesienia obowiązku urzędowego zatwierdzania cen energii elektrycznej (obowiązku taryfowego) ostatniej grupy odbiorców, tj. gospodarstw domowych. Działanie takie (wraz z opisem) dotyczące zniesienia obowiązku urzędowego zatwierdzania cen gazu ziemnego dla gospodarstw domowych znajduje się w punkcie „B. Rozwój rynku gazu ziemnego” (str.

		Działania		31-32), pomimo że rynek energii elektrycznej uznawany jest za bardziej konkurencyjny niż rynek gazu ziemnego.
19.	KONFEDERACJA LEWIATAN	KIERUNEK 4. Rozwój rynków energii B) Rozwój rynku gazu ziemnego Działania	Str. 31	Jeżeli celem ma być „w pełni konkurencyjny rynek energii elektrycznej, gazu ziemnego oraz paliw ciekłych” to w tym miejscu (jak i w całym Dokumencie) zdecydowanie brak jest propozycji działań które mają do tej konkurencji doprowadzić czy jej sprzyjać / wspierać ją. Jeżeli chcemy więcej konkurencji na rynku, to należy określić jak zamierzamy przyciągnąć więcej jego uczestników lub nie dopuścić do sytuacji ich odwrotu z rynku i zaprzestania działalności, co ma miejsce już dziś zarówno na rynku gazu ziemnego ale również energii elektrycznej, jak należy ich zachęcić do zwiększenia oferty produktowej, tak aby ten rynek stał się bardziej efektywny, gospodarka się rozwijała, a odbiorcy mieli różne możliwości wyboru produktów czy usług, z uwzględnieniem oczywiście właściwych regulacji służących głównie temu, żeby nie dochodziło na nim do wykorzystywania jakiegokolwiek / czyjejkolwiek przewagi czy prowadzenia działań nieetycznych.
20.	KONFEDERACJA LEWIATAN	Kierunek 4. Rozwój rynków energii C Rozwój rynku produktów naftowych	Str. 35 rozwój elektromobilności i paliw alternatywnych	Ze względu na występujące ograniczenia w przesyłaniu siecią dystrybucyjną większych ilości energii elektrycznej na potrzeby ładowania samochodów elektrycznych konieczne będzie zwiększenie przepustowości sieci dystrybucyjnej WN, SN i nN. Dlatego proponujemy uwzględnienie tego faktu w PEP2040 poprzez zapis:

		i paliw alternatywnych	„Z tego powodu konieczna jest popularyzacja technologii zapewniających wysoki poziom redukcji emisji. Ich rozwój wymaga odpowiednio rozwiniętej infrastruktury, ale także istnienia regulacji prawnych określających funkcjonowanie rynku”	„Z tego powodu konieczna jest popularyzacja technologii zapewniających wysoki poziom redukcji emisji. Ich rozwój wymaga odpowiednio rozwiniętej infrastruktury (<u>w szczególności modernizacji oraz zwiększenia przepustowości sieci OSDe (WN, SN i nN) w celu zapewnienia możliwości przyłączenia punktów ładowania samochodów elektrycznych</u>), ale także istnienia regulacji prawnych określających funkcjonowanie rynku.
21.	KONFEDERACJA LEWIATAN	Kierunek 5. Wdrożenie energetyki jądrowej	Str. 38	Mając na uwadze to, jak kapitałochłonną, czasochłonną i skomplikowaną inwestycją są źródła jądrowe, przy tym Kierunku należy zdecydowanie zamieścić informacje odnośnie szacowanych kosztów jakie budowa takich źródeł może oznaczać wraz ze wskazaniem źródeł finansowania realizacji tych inwestycji. Należy naszym zdaniem dodać i podkreślić, że skutki tego Kierunku zostaną poniesione przez wszystkich / wybrane grupy odbiorców oraz o planowany sposób przeniesienia tych skutków na odbiorców lub inne podmioty, które te skutki mają ponosić.
22.	Konfederacja Lewiatan	Kierunek 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii	Energia słoneczna (fotowoltaika)	Popieramy zapis, że wykorzystanie energii słonecznej stanowi alternatywę dla wykorzystania terenów przemysłowych i słabej jakości gruntów, jak również dachów budynków.

				Jednocześnie postulujemy ujęcie w PEP2040 założeń dotyczących wsparcia finansowego dla fotowoltaiki sprzyjającej poprawie efektywności energetycznej – czy będzie ono udzielane ze środków krajowych, czy pozakrajowych (w tym funduszy europejskich).
23.	Konfederacja Lewiatan	Kierunek 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii	Energia wiatru na morzu	<p>Z zadowoleniem przyjęliśmy w PEP2040 założenia dotyczące rozwoju morskiej energetyki wiatrowej. Biorąc pod uwagę potencjał i warunki na Morzu Bałtyckim, zaproponowane w PEP2040 10,3 GW zainstalowanej mocy w farmach wiatrowych na morzu w 2040 roku daje inwestorom dobrą perspektywę rozwoju.</p> <p>Jednak przy założeniu, że wykorzystujemy w pełni potencjał Morza Bałtyckiego i tworzymy w Polsce hub offshorowy dla firm z łańcucha dostaw morskiej energetyki wiatrowej, widzimy możliwość zrealizowania inwestycji w offshore nawet na poziomie 12-14GW. Jednocześnie uważamy, że Rząd przyjął zachowawczy scenariusz wprowadzenia energii do sieci z pierwszych farm wiatrowych offshore. Biorąc pod uwagę, stan zaawansowania niektórych projektów offshore pierwsza energia mogłaby popłynąć już w 2024 roku, a nie w 2027 jak zakłada projekt PEP2040. Dlatego też, apelujemy o przeanalizowanie daty otwarcia rynku offshore w Polsce i urealnienia jej. Założenie, że energia z morskich farm wiatrowych pojawi się w systemie w 2027 roku, jest negatywnym sygnałem dla inwestorów oraz polskich firm z łańcucha dostaw.</p> <p>W celu zrealizowania scenariusza pełnego wykorzystania potencjału morskiej energetyki wiatrowej w Polsce, należy do końca 2019 roku</p>

				<p>przyjąć regulacje dotyczące offshore – usprawniające procedury wydawania pozwoleń, określające zasady funkcjonowania systemu wsparcia, zasady przyłączanie do sieci oraz kwestie współpracy z łańcuchem dostaw. Należy również przedyskutować Plan Zagospodarowania Przestrzennego Polskich Obszarów Morskich i rozważyć poszerzenie obszarów przeznaczonych pod rozwój odnawialnych źródeł energii.</p> <p>Jednocześnie uważamy, że PEP2040 powinien mieć bardziej progresywne podejście do integracji źródeł odnawialnych z systemem elektroenergetycznym. Już dziś energia z farm wiatrowych na morzu jest dość dobrze prognozowana i integrowana z siecią. Mając na względzie postęp technologiczny oraz etapowe wprowadzanie 10 GW mocy z offshore do systemu do 2040 roku, energia ta, wbrew temu co twierdzi PEP2040, nie będzie miała negatywnego wpływu na KSE.</p>
24.	Konfederacja Lewiatan	Kierunek 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii	Energia wiatru na lądzie	<p>Jesteśmy przekonani co do potrzeby kontynuacji działań farm wiatrowych na lądzie, przy założeniu, że przy budowie nowych farm wiatrowych onshore inwestorzy będą tworzyli systemy partycypacji mieszkańców w realizację tych projektów.</p> <p>Jest to szczególnie ważne przy założeniu Ministerstwa Energii, że pierwsza morska farma wiatrowa zostanie włączona do bilansu elektroenergetycznego dopiero po 2025 r. Okres przejściowy (od 2019 do 2026 r.) powinien być wykorzystany na rozwój dotychczasowych i nowych</p>

				farm onshore, przy jednoczesnym ich wsparciu ze strony energii słonecznej (fotowoltaika).
25.	KONFEDERACJA LEWIATAN	Kierunek 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii	Str. 42 wykorzystanie OZE w elektroenergetyce	Na końcu tego punktu proponujemy dodanie następującego zapisu: „Wzrost wykorzystania OZE w wytwarzaniu energii elektrycznej wiąże się z koniecznością zapewnienia odpowiednich warunków przyłączenia do sieci dystrybucyjnej WN, SN i nn - zwiększenie przekrojów w liniach, skracanie ciągów SN i obwodów nn poprzez dogęszczenie stacji WN/SN i SN/nn oraz budowę nowych powiązań sieciowych.”.
26.	KONFEDERACJA LEWIATAN	Kierunek 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii	Str. 44 wsparcie rozwoju OZE	Jednym z rodzajów wsparcia ma być zgodnie z treścią Dokumentu „pierwszeństwo dostępu do sieci”. Pojawia się wątpliwość jak tego rodzaju wsparcie ma się do tendencji prezentowanych przez KE co do eliminacji lub znacznego ograniczenia tego rodzaju mechanizmu wspierającego źródła OZE. Mając na uwadze powyższe proponujemy dostosowanie treści Dokumentu do stanowiska KE wyrażonego chociażby w pakiecie „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”.
27.	KONFEDERACJA LEWIATAN	Kierunek 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji	Str. 45 i dalsze	W PEP 2040 ciepłownictwo postrzegane jest wyłącznie przez pryzmat ciepła systemowego. Jest to zbyt wąska perspektywa, gdyż ciepło systemowe odpowiada jedynie za pokrycie około 1/3 potrzeb ciepłych kraju. Nie dostrzeżono strumienia ciepła generowanego w budynkach zasilanych z indywidualnych źródeł ciepła oraz strumienia ciepła

LEWIATAN

				<p>przemysłowego. Zawężenie perspektywy analizy ogranicza skuteczność PEP 2040 w realizacji założonych strategii.</p> <p>W PEP 2040 przyjęto założenie, że rozwój OZE potrzebny jest wyłącznie dla zmniejszenia wpływu energetyki i ciepłownictwa na klimat. Nie dostrzeżono korzystnego wpływu rozwoju OZE na poprawę bilansu paliwowego kraju. Obszar zaopatrzenia w ciepło odpowiada za zużycie ok 40% całego krajowego strumienia energii. Maksymalizacja wykorzystania energii z OZE oraz poprawa efektywności energetycznej po stronie odbiorców ciepła powinny być jednym z filarów polityki poprawy bezpieczeństwa energetycznego kraju.</p> <p>W PEP 2040 zbyt słaby nacisk kładzie się na efektywne wykorzystanie dostępnej biomasy. Należy dążyć, by biomasa była wykorzystywana w procesach o wysokiej efektywności energetycznej, czyli w jednostkach kogeneracyjnych i ciepłowniczych.</p> <p>W PEP 2040 brakuje przyjęcia celu redukcji emisji CO2 dla obszaru zaopatrzenia w ciepło. Uniemożliwia to opracowanie strategii dekarbonizacji sektora ciepła i chłodu zgodnie z polityką Unii Europejskiej oraz krajową polityką ograniczania zależności od importu paliw dla celów grzewczych i energetycznych.</p> <p>W PEP 2040 nie wskazano daty zakończenia procesu odejścia od spalania paliw stałych w budynkach ogrzewanych przez indywidualne źródła ciepła. Brak bardziej uszczegółowionego harmonogramu uniemożliwia podjęcie działań dostosowawczych przez przemysł oraz inwestorów realizujących</p>
--	--	--	--	---

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel.(+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

				<p>nowe projekty budowlane. Zwiększa się również ryzyko wzrostu przyszłych kosztów dostosowania do zaostrożonych polityk środowiskowych.</p> <p>W PEP 2040 nie dostrzeżono korzyści z rozwoju kogeneracji i nie założono maksymalizacji wykorzystania dostępnego strumienia ciepła do produkcji energii elektrycznej tą metodą. Nie zauważa się korzyści dla Krajowego Systemu Elektroenergetycznego z rozwoju kogeneracji gazowej. Założono, że przyrost mocy gazowych jednostek kogeneracyjnych wyniesie zaledwie 1.4 GWe, a w obszarze węglowych jednostek kogeneracyjnych moc pozostanie na poziomie 5.5 GWe. To założenie dotyczące jednostek węglowych jest sprzeczne z dominującą praktyką sektora elektrociepłowni, a także niesie ze sobą utratę dla KSE około 4 GWe dodatkowych mocy elektrycznych - gdyby istniejące jednostki węglowe (o mocy 5.5 GWe) zostały zastąpione gazowymi (o mocy 9.5 GWe), przy tej samej produkcji ciepła.</p> <p>PEP 2040 nie dostrzega korzyści płynących z integracji sektora zaopatrzenia w ciepło z KSE. Elastyczny sektor ciepłowniczy może skutecznie stabilizować pracę KSE dzięki wykorzystaniu zjawiska akumulacji energii, a także dzięki pracy elastycznych jednostek kogeneracyjnych oraz pomp ciepła dysponowanych przez OSP lub OSD.</p> <p style="text-align: center;">REKOMENDACJE</p> <p>Należy rozszerzyć analizę obszaru ciepłownictwa na cały obszar zaopatrzenia w ciepło, a także uwzględnić rządowy program Czyste Powietrze jako istotny element polityki energetycznej i ciepłowniczej</p>
--	--	--	--	--

LEWIATAN

				<p>kraju. W PEP 2040 należy zarysować główne strategie i cele dla obszaru zaopatrzenia w ciepło oraz wskazać, że bardziej szczegółowe strategie i cele zostaną opracowane w odrębnym dokumencie Polityka Ciepła Polski 2040 (2050).</p> <p>Należy wskazać cel redukcji energii pierwotnej budynków (Ep) do roku 2040 (2050). Cel redukcji Ep powinien być skutkiem wzrostu udziału OZE w obszarze zaopatrzenia w ciepło oraz poprawy efektywności energetycznej budynków. Należy również przygotować wytyczne do odrębnego dokumentu rządowego dotyczącego strategii modernizacji budynków i poprawy efektywności energetycznej.</p> <p>Należy wprowadzić ograniczenie wykorzystania biomasy w nowych dużych jednostkach kondensacyjnych powyżej 20 MWe oraz efektywnie wykorzystywać mechanizmy aukcyjne do stymulacji budowy jednostek kogeneracyjnych na biomasę i biogaz.</p> <p>Należy przyjąć cel pełnej dekarbonizacji ciepła do roku 2050, co przyczyni się do poprawy jakości powietrza w kraju oraz poprawy bilansu paliwowego.</p> <p>Należy przyjąć cel odejścia od spalania paliw stałych w nowobudowanych budynkach z dwuletnim okresem karencji od daty przyjęcia PEP 2040, a w przypadku budynków istniejących zastąpienie źródeł ciepła na paliwa stałe powinno zostać zakończone w 2035 r.</p>
--	--	--	--	--

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

				<p>Należy wprowadzić wyższe cele rozwoju kogeneracji, które pozwolą na pełniejsze wykorzystanie strumienia ciepła i podwojenie obecnego poziomu zainstalowanej mocy elektrycznej.</p> <p>Niezbędne jest wdrożenie strategii prowadzącej do efektywniejszej współpracy sektora ciepłowniczego z KSE, np. poprzez wsparcie rozwoju akumulatorów ciepła oraz pomp ciepła dysponowanych przez OSP / OSD.</p>
28.	KONFEDERACJA LEWIATAN	Kierunek 8. Poprawa efektywności energetycznej gospodarki	<p>Str. 49</p> <p>23% oszczędności energii pierwotnej vs. prognoz na 2030 r.”</p> <p>„1) sektor energetyczny – wytwarzanie energii elektrycznej oraz ciepła, sektor gazowy oraz paliwowy – poprawa sprawności istniejących źródeł konwencjonalnych; poprawa sprawności przesyłu; magazynowanie; wykorzystanie inteligentnych rozwiązań; zwiększenie produkcji z</p>	<p>Proponujemy rozszerzenie zapisu pkt 1) o sieci dystrybucyjne:</p> <p>sektor energetyczny – wytwarzanie energii elektrycznej oraz ciepła, sektor gazowy oraz paliwowy – poprawa sprawności istniejących źródeł konwencjonalnych; poprawa sprawności przesyłu i <u>dystrybucji</u>; magazynowanie; wykorzystanie inteligentnych rozwiązań; zwiększenie produkcji z rozproszonych źródeł energii; zwiększenie produkcji systemowej OZE.</p>

LEWIATAN

			rozproszonych źródeł energii; zwiększenie produkcji systemowej OZE”	
--	--	--	---	--

Konfederacja Lewiatan, **KL/23/9/DK/2019**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

